

LAG OM TEMPORÄR ÄNDRING AV LAGEN OM STATSANDEL FÖR KOMMUNAL BASSERVICE

Genmäle:

Borgå stad anser att den föreslagna besparingen strider mot målen för lagen om statsandelar och äventyrar kommunernas förmåga att ordna den lagstadgade basservicen jämnt. Den föreslagna minskningen bör slopas också med tanke på den kommande statsandelsreformen, där kommunernas statsandelar sannolikt kommer att förnyas kraftigt redan från och med 2027. De ständiga förändringarna och ytterligare nedskärningar i statsandelar försvagar kommunernas förmåga att planera sin finansiering och ekonomi på lång sikt.

Den föreslagna periodiska minskningen av statsandelarna för kommunal basservice står i strid med de centrala punkterna i lagen om statsandelar. Syftet med lagen är att säkerställa att kommunerna har tillräcklig finansiering för att ordna den lagstadgade basservicen. En procentuell nedskärning äventyrar dessa mål och skulle försvaga kommunernas ekonomiska situation ytterligare. Med statsandelen för kommunal basservice finansieras undervisningens och småbarnspedagogikens tjänster och den föreslagna nedskärningen riktar sig direkt till dessa tjänster, som är de största kommunala tjänsterna. Dessutom skulle nedskärningen av statsandelarna direkt minska den finansiering som kommunerna kan använda till exempel för investeringar och skulle öka behovet att ta lån.

En central princip i statsandelssystemet är att finansieringen utjämnas. Syftet är att jämna ut skillnader mellan kommuner när det gäller deras förutsättningar för att ordna tjänster. Även om det i förslaget konstateras att de relativa skillnaderna inte ökas, försvagar den procentbaserade nedskärningen uttryckligen statsandelssystemets utjämnningseffekt och beaktar inte alla de kriterier som redan ingår i statsandelssystemet. Ett sådant procentbaserat avdragningsätt som det som nu föreslås har inte tillämpats tidigare som en del av de minskningar som riktar sig till statsandelarna. Om det procentbaserade avdragningsättet tillämpas, skulle det oförutsägbart minska kommunernas statsandelar uttryckligen i strid med principerna för med lagen om statsandelar och skulle öppna en farlig väg att även i framtiden omarbeta kommunernas statsandelar på ett mycket slumpmässigt sätt. Om den föreslagna minskningen kommer att göras, borde den riktas till kommunerna på basis av invånarantalet.

Som en del av social- och hälsovårdsväsendets reform har man i form av statsandelar utjämnat kommunerna skillnaderna mellan kostnader för de uppgifter som överförts från och med 2023 och motsvarande överförda finansiering. Det är meningen att de kommunspecifika skillnaderna som

anknyter till reformen utjämnas fram till 2027, varefter utjämnningen blir permanent i kraft. Den periodiska minskning av kommunernas statsandelar som föreslås göras procentbaserat skulle i Borgå stads fall direkt minska de kompensationer som trädde i kraft till följd av social- och hälsovårdsreformen och försvaga reformens utjämnningseffekt. De i förslaget planerade ytterligare besparingarna i Borgå skulle minska stadens statsandelar med cirka en miljon euro. Det skulle innebära den sjunde största euromässiga minskningen av alla statsandelar när det gäller kommuner på det finländska fastlandet. Minskningen som görs procentbaserat skulle minska Borgå stads statsandelar betydligt mer än till exempel det invånarantal som används i de nuvarande kriterier för statsandelar och dess proportionella minskning skulle vara för Borgå stads del.